

درس دهم

فارسی ۱

دریادلان صفشکن

تقدیر: سرنوشت

اروند رود: رودی در جنوب غرب ایران (بین ایران و عراق)

تاریخ مشیت باری تعالی است: تاریخ، خواست و اراده پروردگار بلند مرتبه است

به قلب دشمن بتازند: به مرکز سپاه دشمن حمله کنند

گذشته خویش را با وسواس یک قاضی می کاوند: گذشته خویش را مانند یک قاضی ،
بادقت بررسی می کنند.

سربازی است در خدمت ولی امر: جانشین پیامبر

حق الله: اجرای اوامر خدا و طاعت و عبادت او / حقوقی که مربوط به خداست مثل
نماز، روزه و...

حق الناس: حقی که افراد نسبت به یکدیگر دارند و باید رعایت کنند.

سگان دار: مسؤل هدایت وسیله های شناور مثل کشتی و قایق

اشیا گنجینه هایی از رازهای شگفت خلقت هستند: تشبیه

مشبه مشبه به

بدر: جنگ مسلمانان با مشرکان در سال دوم هجرت

حنین: جنگ مسلمانان با کافران پس از فتح مکه

عاشورا: روز دهم محرم وشهادت امام حسین

سوله: ساختمان فلزی با محوطه بسیار بزرگ که بیشتر به عنوان انبار ، کارگاه ویا سالن ورزشی استفاده می شود.

سردمدار: در قدیم به مرشدان ورزش باستانی اطلاق می شد اما امروزه بیشتر به معنای سردسته و پیشرو و رئیس به کار می رود.

خور: زمین پست ، شاخه ای از دریا

جزر ومد: پایین و بالا آمدن آب دریا

یارا: توان. قدرت

ایستایی: مقاومت. پایداری

آفتاب فتح: اضافه تشبیهی

آسمان سینه ی مؤمنین: اضافه تشبیهی

خیل: دسته. گرو

نسیان: فراموشی

معرکه ی قلوب مجاهدان خدا: اضافه تشبیهی

خط: صف. ردیف

خاکریز: سنگر

در زیر آن آتش شدید بولدوزرچی جهاد، خاکریز می زند: آتش استعاره از بمباران برکوهی از آتش نشسته است: استعاره از بولدوزر.

وکوهی از خاک را جابه جا می کند: استعاره از مقدار زیاد

حسرت نبرم به خواب آن مرداب کآرام درون دشت شب خفته ست (تشخیص)

مرداب:نماد واستعاره از انسانهای ترسو ، شب نماد واستعاره از تیرگی وبدبختی ،
خفتن:نماد واستعاره از غفلت ،دشت شب :اضافه تشبیهی

دریایم و نیست باکم از طوفان دریا همه عمر خوابش آشفته ست

دریایم :تشبیه ،دریا :نماد واستعاره از انسانهای شجاع ، آشفته بودن خواب دریا
تشخیص:

گنج حکمت :یک گام فراتر

پیام :هدف خلقت ورسالت پیامبران ترقی وعروج معنوی مردم است.

منتخبی از کتاب اسرارالتوحید

اثر محمدبن منور. اثری عرفانی. به نثر

استدعا: درخواست

اجابت کرد :پذیرفت

مجلس: سخنرانی و موعظه (معنی قدیم) اسم مکانی است(معنای امروزی)

خانقاه: محل سکونت درویشان و محل اجرای رسوم تصوف

مقریان:قرآن خوانان

درآمدن :وارد شدن

چنان که هیچ جای نبود: برای نشستن جا نبود

یک گام فراتر آید: یک قدم جلوتر برود

دست به روی صورت فرود آورد: دست روی صورت کشید

معرف: شناساننده (مسئول جلسه)

یک قدم فراتر آید: کنایه از ترقی روحی و معنوی

درس دهم

دریادلان صف شکن

قلمرو زبانی

1- پنج گروه کلمه مهم املائی از متن درس بیابید.

رعب و وحشت. بدر و حنین. نسیان و غفلت. صف طویل. اسوه وفاداری

2- با رجوع به لغت نامه، درباره ساخت و معنای سردمدار توضیح دهید

سر + دم + دار

به معنای مرشد سردسته و رئیس

سردمدار در زورخانه به کسی گفته می شد که در زدن ضرب و خواندن اشعار

حماسی و مذهبی مهارت داشت و برای هدایت تمرین های ورزشی در سر در

زورخانه می نشست، امروزه سردمدار مجاز از رهبر و پیشوا است

3- از متن درس، چهار جمع مکسر بیابید و مفرد آن را بنویسید

اشیا. شی - لحظات. لحظه - نفوس. نفس - وسایل. وسیله - قلوب. قلب

4- یک واژه مشتق با پسوند چی بیابید

بولدزچی

5- از متن درس برای جمله ساده و غیرساده مثال بزنید.

غیر ساده:

اینجا سوله ای است که گردان عبدالله..... می گذرانند

ساده:

بچه های مهندسی جهاد آخرین کارهایی مانده را راست و ریس می کنند.

قلمرو ادبی:

1- هر قسمت مشخص شده، چه آرایه ای دارد؟

حسرت نبرم به خواب آن مرداب
کآرام درون دشت شب خفته است

دشت شب :اضافه تشبیهی(شب:مشبه دشت :مشبه به)

مرداب نماد واستعاره از انسان های ترسو و بی تحرک

۲- کنایه را بیابید و مفهوم آن را بنویسید.

تا با خاک انس نگیری،راهی به قرب نداری

انس گرفت با خاک کنایه از تواضع و فروتنی

قلمرو فکری

۱- نویسنده در کدام جمله،از مفهوم آیه الا بذكر الله تطمئن القلوب استفاده کرده است؟

در معرکه قلوب مجاهدان خدا آرامشی آه حاصل ایمان است حکومت دارد...

صف طویل رزمندگان با آرامش و اطمینانی که حاصل ایمان است....

۲-درباره ارتباط محتوایی متن دریادلان و شعر شفیعی کدکنی توضیح دهید

در هر دو، از انسان هایی سخن به میان می آید که تن به تلاش داده اند و تسلیم
سختی ها نمی شوند.

۳- چرا نویسنده معتقد است که همه تاریخ اینجا(جبهه) حاضر است، بدر و حنین و
عاشورا اینجا است؟

زیرا در جنگ بدر.... از خودگذشتگی، ایمان، عدالت جویی.... دیده می شود، دقیقاً
روزهای دفاع مقدس، رزمندگان با سلاح ایمان، برای دستیابی به عدالت، از خود
گذشتند

در هر دو جنگ حق علیه باطل است.